

معاونت ترویج و نظام بهره‌برداری
دفتر امور ترویج و بهبود نظام‌های ترویجی

آموزش بهره‌برداران صندوق‌های خرد روستایی

استاندارد
آموزشی

توسعه
روستایی

کد: ۸۵-۳۳۰۲۰۱۲

۱۷۱۲۰

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۴	۱- مقدمه
۵	۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۶	۳- تعریف دوره
۶	۴- مشخصات کلی دوره
۷	۵- هدف‌های دوره
۹	۶- فرصت‌های شغلی
۹	۷- مخاطبان دوره (کارآموزان)
۱۰	۸- مربیان دوره
۱۰	۹- محتوای آموزشی دوره
۱۱	۱۰- فضای آموزشی
۱۱	۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه
۱۲	۱۲- جدول مهارت‌ها و توانایی‌های کارآموزان
۱۳	۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصل‌ها
ضمیمه	
۱۷	فرم شماره (۱) نظرخواهی از مربیان دوره‌های آموزشی
۱۹	فرم شماره (۲) نظرخواهی از کارآموزان دوره‌های آموزشی
۲۱	فرم شماره (۳) نظرخواهی از مجریان دوره‌های آموزشی

مقدمه

امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند. استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه، یکسان‌سازی کمی و کیفی دوره‌های آموزشی در سطح کشور، تحقق بخشیدن تداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی‌تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مادام‌العمر، پیش‌بینی دقیق بودجه و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیت‌های آموزشی برنامه‌ریزان و مجریان و ... برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مربیان، مدیران و مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌نماید که برای هر یک از اجزای دوره آموزشی، اصول و شرایط اجرا را با استاندارد حاضر تطبیق نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که زحمات و تلاش‌های آنان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت در انجام امور آموزشی تضمین خواهد شد.

بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود با به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهند بود و عملیات برنامه‌ریزی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بینش بهتری انجام خواهد شد.

با آرزوی موفقیت

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات به کار رفته در این استاندارد به شرح زیر است:

تعریف کارآموز: کارآموز فردی است که برای کسب توانائی‌های لازم در زمینه آموزش بهره‌برداران از صندوق‌های خرد روستایی، در این دوره آموزشی شرکت می‌کند و با یادگیری شیوه‌های بهینه بهره‌برداری، قادر خواهد شد سهم مؤثری در توسعه بخش کشاورزی ایفاد نمایند.

محتوای آموزشی: شامل مجموعه دانش و مهارت‌هایی است که در طول دوره آموزشی به کارآموزان ارائه می‌شود و هدف این دوره آن است که کارآموزان آنها را به طور صحیح و اصولی فرا بگیرند.

حیطه شناختی: عبارت است از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری برداشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیت ذهنی است که منجر به برداشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی: عبارت است از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره): این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مربی به نقطه شروع فعالیت‌های آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره): این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حین اجرای دوره) انجام می‌شود.

ارزشیابی نهایی (ارزشیابی پایان دوره): در پایان دوره از کارآموزان به شرح زیر آزمون به عمل خواهد آمد:

۱- آزمون کتبی که به منظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره به عمل می‌آید.

۲- آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و توانایی‌های کارآموزان در خصوص محتوای عملی دوره به عمل می‌آید.

تعریف دوره

دوره «آموزش بهره‌برداران صندوق‌های خرد روستایی» دوره‌ای است که در آن فراگیران اصول بهره‌برداری بهینه از منابع صندوق‌های اعتباری خرد روستایی را با ارایه طرح‌ها و پروژه‌های توجیه‌دار می‌آموزند.

مشخصات کلی دوره آموزشی

مخاطبان دوره	- اعضای صندوق اعتباری روستایی متقاضیان و علاقه‌مندان
شرایط کارآموز	جنسیت : زن - مرد سطح سواد : حداقل خواندن و نوشتن سن : حداقل ۲۰ سال
مدت دوره	۴ روز
کل ساعات دوره	۱۶ ساعت (۱۰ ساعت تئوری و ۶ ساعت کار عملی)
ظرفیت پذیرش هر دوره	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
شیوه اجرا	روزانه
کادر آموزشی	کارشناس توسعه روستایی (ترجیحاً اقتصاد کشاورزی، برنامه‌ریزی روستایی)
شرایط احراز قبولی	- کسب نمره میانگین حداقل ۱۴ (نظری و عملی) - نداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره
مدیریت اجرا	- مدیریت ترویج و نظام بهره‌برداری استان - اداره ترویج شهرستان

هدف‌های دوره

هدف‌های اساسی دوره «آموزش بهره‌برداران صندوق‌های اعتباری خرد روستایی» به تفکیک عبارتند از:

۱- هدف‌های اختصاصی

هدف اختصاصی این دوره عبارت است از تربیت نیروی انسانی ماهر در زمینه توسعه و عمران روستایی در جنبه‌های شناختی و مهارتی.

۲- هدف‌های آموزشی

۲-۱- هدف کلی: هدف کلی این دوره آشنا ساختن کارآموزان با اصول علمی و عملی بهره‌برداری از صندوق‌های اعتباری خرد روستایی.

۲-۲- هدف‌های جزئی: هدف‌های آموزشی - جزئی - این دوره برای ارتقاء سطح دانش و مهارت کارآموزان به شرح زیر است:

- نقش نهادهای مالی در رونق اقتصاد روستایی شامل:

- اهمیت سرمایه‌گذاری در روستا

- منابع تأمین مالی سرمایه‌گذاری در روستا

- نقش بانک‌ها، نقش شرکت‌های تعاونی اعتباری، نقش صندوق‌ها

- روش بهره‌برداری مدام از منابع و تسهیلات مؤسسات مالی

- نحوه تأمین منابع مالی طرح‌های اقتصادی از بانک‌ها، از شرکت‌ها و مؤسسات

اعتباری، از صندوق‌های محلی، از سایر منابع

- کلیات طرح‌های اقتصادی روستایی

- تعریف طرح‌های اقتصادی، انواع طرح‌های اقتصادی در روستا

- طرح‌های صنعتی (کارگاه‌های تولیدی و ...)

- طرح‌های خدماتی (انواع شرکت‌های تعاونی)

- طرح‌های کشاورزی (بسته به استعداد و توانمندی منطقه) زراعی، باغی، دامی،

شیلاتی، جنگلی و مرتعی.

- تهیه و ارائه طرح‌های اقتصادی

- ارائه طرح‌های صنعتی (آهنگری، بلوک‌زنی و ...) طرح‌های خدماتی (خیاطی، تزریقات و ...) کشاورزی (بسته به استعداد منطقه)
- ارزیابی طرح‌های زراعی (بسته به تولید منطقه) تولید غلات (گندم، جو، برنج، ذرت دانه‌ای) ارزیابی تولید حبوبات، تولید نباتات علوفه‌ای، تولید محصولات صنعتی، سبزیجات و ارزیابی تولید صیفی‌جات
- ارزیابی طرح‌های باغی (بسته به تولید منطقه) طرح‌های تولید میوه‌های دانه‌دار (سیب، گلابی) میوه‌های هسته‌دار، دانه‌ریز، میوه‌های خشک، میوه‌های نیمه گرمسیری
- ارزیابی طرح‌های دامی (بسته به تولید منطقه) پرورش گوسفند و بز، گاو و گوساله، ماهی و میگو، مرغ محلی، ماکیان
- ارزیابی طرح‌های جنگلی و مرتعی، طرح‌طوبی، آبخیزداری، تولید گیاهان دارویی

۳- هدف‌های رفتاری

- در پایان دوره آموزشی از کارآموزان انتظار می‌رود بتوانند:
 - نقش نهادهای مالی در رونق اقتصاد روستایی را نام ببرند.
 - فواید سرمایه‌گذاری در روستا را بیان کنند.
 - منابع تأمین مالی سرمایه‌گذاری در روستا را طبقه‌بندی کنند.
 - نقش بانک‌ها، شرکت‌های تعاونی اعتباری و صندوق‌ها را کاملاً توضیح دهند.
 - روش بهره‌برداری مردم از منابع و تسهیلات مؤسسات مالی را کاملاً تشریح کنند.
 - نحوه تأمین منابع مالی طرح‌های اقتصادی از بانک‌ها را بیان کنند.
 - طرح‌های اقتصادی را تعریف می‌کنند و انواع آن را نام ببرند و هر کدام را توضیح دهند.
 - چگونگی تهیه و ارائه طرح‌های اقتصادی را بیان کنند.
 - ارزیابی انواع طرح‌های زراعی را به طور کامل توصیف نمایند.
 - ارزیابی از طرح‌های باغی را به طور کامل بیان کنند.

- انواع طرح‌های دامی را نام برده و در مورد آنها توضیح دهند.
- انواع طرح‌های جنگلی و مرتعی و خصوصیات آنها را طبقه‌بندی کنند.

فرصت‌های شغلی

- کارآموزان پس از گذراندن دوره آموزشی «آموزش بهره‌برداران صندوق‌های خرد روستایی» قادر خواهند بود که از فرصت‌های شغلی زیر استفاده کنند:
- ۱- اشتغال در صندوق‌های اعتباری خرد روستایی
 - ۲- ایجاد مدیریت صندوق‌های اعتباری خرد روستایی
 - ۳- بکارگیری منابع مالی خرد در جهت اجرای پروژه‌های توسعه روستایی.

مخاطبین دوره (کارآموزان)

- در دوره آموزشی «آموزش بهره‌برداران صندوق‌های اعتباری خرد روستایی» کارآموز به کسانی اطلاق می‌شود که دارای شرایط ذیل باشند:
- الف: داشتن حداقل تحصیلات پنجم ابتدایی.
- ب: برخورداری از صحت کامل جسمانی و روانی جهت کار
- ج: داشتن معرفی‌نامه از شوراهای اسلامی محل و یا مدیریت صنایع کشاورزی استان مربوطه
- د: در یکی از گروه‌های سنی زیر قرار برداشته باشند:
- اولویت اول: گروه سنی ۱۵-۲۵ سال
 - اولویت دوم: گروه سنی ۲۶-۴۰ سال
 - اولویت سوم: گروه سنی ۴۱-۵۰ سال

مربیان دوره

مربیان دوره آموزشی «آموزش بهره‌برداران صندوق‌های اعتباری خرد روستایی» کسانی هستند که:

- در زمینه مسایل مربوط به طرح‌های توسعه روستایی حداقل ۴ سال تجربه عملی داشته باشند.

- از عهده تدریس محتوای آموزش نظری - عملی دوره برآیند.

- تحصیلات آنان در حد کارشناسی (مرتبط) باشد.

- بومی منطقه بوده و با فرهنگ منطقه آشنایی کامل داشته باشند.

محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی «آموزش بهره‌برداران از صندوق‌های اعتباری خرد روستایی» مجموعاً ۱۶ ساعت است که ۱۰ ساعت آن به آموزش نظری و ۶ ساعت آن به آموزش عملی اختصاص دارد. محتوای آموزشی دوره به صورت نظری - عملی (کارورزی) می‌باشد که به این شرح است.

- نقش نهادهای مالی در رونق اقتصاد روستایی [۰/۵ ساعت نظری]

- روش بهره‌برداری مردم از منابع و تسهیلات مؤسسات مالی [۰/۵ ساعت نظری]

- کلیات طرح‌های اقتصادی و روستایی [۲ ساعت نظری]

- تهیه و ارائه طرح‌های اقتصادی [۲ ساعت نظری]

- ارزیابی طرح‌های زراعی (بسته به تولید منطقه‌ای) [۱/۵ ساعت نظری]

- ارزیابی طرح‌های باغی (بسته به تولید منطقه) [۱/۵ ساعت نظری]

- ارزیابی طرح‌های دامی (بسته به تولید منطقه) [۱ ساعت نظری]

- ارزیابی طرح‌های جنگلی و مرتعی [۱ ساعت نظری]

- کارورزی در پروژه‌های اقتصادی منطقه [۶ ساعت عملی]

فضای آموزشی

فضای آموزشی اعم از (کلاس، کارگاه عملی، عرصه و ...) مورد نیاز این دوره از طریق مراکز آموزشی استان و یا شهرستان تأمین می‌گردد. چنانچه استانی دارای مرکز آموزشی نباشد می‌بایست از مکان‌های استاندارد استفاده نماید.

• یادآوری:

- یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی خواهد بود.

شرایط قبولی

کارآموزی پذیرفته شده نهایی شناخته می‌شود که حائز شرایط ذیل باشد:
 - در مجموع ارزشیابی‌های انجام شده حداقل نمره ۱۴ را کسب کرده باشد.
 - علاوه بر آن بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره را غیبت (موجه و غیرموجه) نکرده باشد.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند توسط مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارت‌ها و توانائی‌های کارآموزان (حیطه مهارتی و شناختی)

ردیف	عنوان
۱	کسب شناخت و آگاهی در باره نهادهای مالی، سرمایه‌گذاری در روستا، منابع تأمین مالی سرمایه‌گذاری در روستا و نقش بانک‌ها، نقش شرکت‌های تعاونی اعتباری، نقش صندوق‌ها
۲	کسب شناخت و مهارت در زمینه نحوه تأمین منابع مالی طرح‌های اقتصادی از بانک‌ها، از شرکت‌ها و مؤسسات اعتباری، از صندوق‌های محلی، از سایر منابع
۳	کسب شناخت در زمینه طرح‌های اقتصادی روستایی شامل: طرح‌های صنعتی، خدماتی، کشاورزی، زراعی، باغی، دامی، شیلاتی، جنگلی و مرتعی
۴	کسب شناخت و مهارت در زمینه تهیه و ارائه طرح‌های اقتصادی، طرح‌های صنعتی طرح‌های خدماتی کشاورزی
۵	کسب شناخت و مهارت در ارزیابی طرح‌های زراعی (بسته به تولید منطقه) ارزیابی تولید غلات، (گندم، جو، برنج و ...) تولید حبوبات (نخود، عدس، برنج) نباتات علوفه‌ای (بونجه، شیر)
۶	کسب شناخت و مهارت در ارزیابی طرح‌های باغی (بسته به تولید منطقه) ارزیابی طرح‌های باغی مثمر (تولید میوه‌های دانه‌دار (سیب، گلابی و ...) هسته‌دار (زردآلو، هلو) دانه ریز (انگور)، خشک (بادام، گردو) میوه‌های نیمه‌گرمسیری (نارنگی، پرتقال، انار) ارزیابی طرح‌های باغی غیر مثمر
۷	کسب شناخت و مهارت در ارزیابی طرح‌های دامی (بسته به تولدی منطقه) طرح‌های پرورش گوسفند و بز، گاو و گوساله (شیری و گوشتی) ماهی و میگو، مرغ محلی و طرح‌های پرورش ماکیان (اردک و ...)
۸	کسب شناخت و مهارت در ارزیابی طرح‌های جنگلی و مرتعی، طرح طوبی، آبخیزداری و تولید گیاهان دارویی

استاندارد آموزشی

«آموزش بهره‌برداران از صندوق‌های اعتباری خرد روستایی»

نام و مشخصات وسایل و تجهیزات	زمان		عملیات کارگاهی	مطالب تئوری	ردیف
	عملی	نظری			
وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی	-	۰/۵		نقش نهادهای مالی در رونق اقتصاد روستایی	۱
				اهمیت سرمایه‌گذاری در روستا	۱-۱
				منابع تأمین مالی سرمایه‌گذاری در روستا	۱-۲
				نقش بانک‌ها	۱-۳
				نقش شرکت‌های تعاونی اعتباری	۱-۴
نقش صندوق‌ها	۱-۵				
وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی	-	۰/۵		روش بهره‌برداری مردم از منابع و تسهیلات مؤسسات مالی	۲
				نحوه تأمین منابع مالی طرح‌های اقتصادی از بانک‌ها	۲-۱
				از شرکت‌ها و مؤسسات اعتباری	۲-۱-۱
				از صندوق‌های محلی	۲-۱-۲
از سایر منابع	۲-۱-۳				
وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی	-	۲		کلیات طرح‌های اقتصادی و روستایی	۳
				تعریف طرح‌های اقتصادی	۳-۱
				طرح‌های صنعتی (کارگاه‌های تولیدی و ...)	۳-۲-۱
				طرح‌های کشاورزی (بسته به استعداد و توانمندی‌های منطقه)	۳-۲-۲
				- زراعی - باغی - دامی - شیلاتی - جنگلی و مرتعی	۳-۲-۳
وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی		۲		تهیه و ارائه طرح‌های اقتصادی	۴
				ارائه طرح‌های صنعتی (آهن‌گری، بلوک‌زنی و ...)	۴-۱
				ارائه طرح‌های خدماتی (خیاطی، تزئینات و ...)	۴-۲
ارائه طرح‌های کشاورزی (بسته به استعداد منطقه)	۴-۳				

استاندارد آموزشی

«آموزش بهره‌برداران از صندوق‌های اعتباری خرد روستایی»

نام و مشخصات وسایل و تجهیزات	زمان		عملیات کارگاهی	مطالب تئوری	ردیف
	عملی	نظری			
وایتبرد، مازیک، جزوات آموزشی		۱/۵		ارزیابی طرح‌های زراعی (بسته به تولید منطقه‌ای)	۵
				ارزیابی تولید غلات (گندم، جو، برنج، ذرت دانه‌ای)	۵-۱
				ارزیابی تولید حیوانات (نخود، عدس، ماش و ...)	۵-۲
				ارزیابی تولید نباتات علوفه‌ای (یونجه، شبدر و ...)	۵-۳
				ارزیابی تولید محصولات صنعتی (چغندر قند، پنبه و ...)	۵-۴
				ارزیابی تولید سبزیجات (سیب‌زمینی، پیاز و ...)	۵-۵
ارزیابی تولید صیفی‌جات (خیار، خربزه و ...)	۵-۶				
وایتبرد، مازیک، جزوات آموزشی		۱/۵		ارزیابی طرح‌های باغی (بسته به تولید منطقه)	۶
				ارزیابی طرح‌های باغی متمرکز	۶-۱
				طرح‌های تولید میوه‌های دانه‌دار (سیب، گلابی و ...)	۶-۱-۱
				طرح‌های تولید میوه‌های هسته‌دار (زردآلو، هلو و ...)	۶-۱-۲
				طرح‌های تولید میوه‌های دانه‌ریز (انگور)	۶-۱-۳
				طرح‌های تولید میوه‌های خشک (بادام و گردو و ...)	۶-۱-۴
				طرح‌های تولید میوه‌های نیمه‌گرمسیری (نارنگی، برتقال، انار و ...)	۶-۱-۵
				ارزیابی طرح‌های باغی غیرمتمرکز	۶-۲

استاندارد آموزشی

«آموزش بهره‌برداران از صندوق‌های اعتباری خرد روستایی»

نام و مشخصات وسایل و تجهیزات	زمان		عملیات کارگاهی	مطالب تئوری	ردیف
	عملی	نظری			
وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی		۱		ارزیابی طرح‌های دامی (بسته به تولید منطقه)	۷
				طرح‌های پرورش گوسفند و بز	۷-۱
				طرح‌های پرورش گاو و گوساله (شیری و گوشتی)	۷-۲
				طرح‌های پرورش ماهی و میگو	۷-۳
				طرح‌های پرورش مرغ محلی طرح‌های پرورش ماکیان (آردک، ...)	۷-۴ ۷-۵
وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی		۱		ارزیابی طرح‌های جنگلی و مرتعی	۸-۱
				طرح طیوی	۸-۲
				آبخیزداری	۸-۳
				تولید گیاهان دارویی	۸-۴
	۶		کارورزی در پروژه‌های اقتصادی نمونه منطقه	آشنایی عملی با اصول بهره‌برداری از صندوق‌های اعتباری	۹
۱۶	۶	۱۰		جمع	۰